

# เพลงบอกเขียน เหริญทอง

## เพชรเม็ดงามของศิลปินเพลงบอกเมืองนครศรีธรรมราช

วิมล คำศรี

### ๑. ความนำ

เขตพื้นที่ลุ่มน้ำปากพองดินแดนที่อุดมด้วยศิลปินพื้นบ้านโดยเฉพาะหนังตะลุง โนราและเพลงบอก นับเนื่องกันมายาวนานหลายศตวรรษ ณ พื้นที่วัฒนธรรมแถบนี้ เมื่อหลายทศวรรษที่ผ่านมา ศิลปินเพลงบอกนาม “เขียน เหริญทอง” หรือ เขียน เพชรคงทอง เป็นที่รู้จักของนักเลงเพลงบอก และผู้สนใจในศิลปินพื้นบ้านอย่างกว้างขวาง ผลงานเพลงบอกของศิลปินนามเขียน เหริญทอง แผ่กระจายไปสู่พื้นที่วัฒนธรรมทั้งจังหวัด นครศรีธรรมราช และจังหวัดใกล้เคียง เช่น พัทลุง สงขลา ตรัง ฯลฯ ยู่ยาวนานหลายทศวรรษ ได้สร้างสรรค์ผลงานเพลงบอกไว้เป็นมรดกให้แก่วงการศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านเป็นจำนวนมาก เพลงบอกเขียน เหริญทองจึงเป็น “เพชรเม็ดงาม” ของศิลปินเพลงบอกเมืองนครศรีธรรมราชอีกท่านหนึ่ง ซึ่งมีชีวิตและผลงานที่น่าสนใจศึกษา แม้ว่าท่านจะถึงแก่กรรมไปเป็นเวลานานนับสิบปีแล้ว แต่ประวัติชีวิตและผลงานของท่านยังคงเอื้อประโยชน์ต่อวงการศิลปินและศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านในรูปแบบลักษณะต่างๆ สืบมาจนกระทั่งปัจจุบัน



เพลงบอกเขียน เพชรคงทอง

## ๒. ประวัติชีวิต

เพลงบอกเขียน เพชรคงทอง เป็นบุตรคนเดียวของนายดำกับนางหนูอินทร์ เพชรคง (ต่อมาเปลี่ยนเป็น เพชรคงทอง) อาชีพ ทำนา มีพี่น้องต่างมารดาอีก ๒ คน คือนางคำแก้วและนายหมื่น บิดาเป็นชาวบ้านหัวป่า ตำบลตะเคียน อำเภอรโนด สงขลา มารดาเป็นชาวบ้านทะเลปิง ตำบลหัวไทร อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช

เพลงบอกเขียน เพชรคงทอง เกิดเมื่อเช้าวันจันทร์ที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๔๕๖ ตรงกับปีขาล ณ บ้านทะเลปิง หมู่ที่ ๒ ตำบลหัวไทร อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช บิดามีอาชีพเสริม นอกเหนือจากการทำนาอีกอาชีพหนึ่ง คือการรับจ้างเป่าปี่โนรา เมื่อเพลงบอกเขียน อายุได้เพียง ๑ ปี บิดาก็ถึงแก่กรรม เขาจึงต้องอยู่ในความดูแลของมารดาแต่เพียงผู้เดียว จนกระทั่งอายุได้ ๑๐ ปี มารดาก็พาไปฝากไว้กับพระที่วัดทะเลปิง ได้เรียนหนังสือจากพระเที่ยง และพระคง จนสามารถอ่านออกเขียนได้ ล่วงเวลา ๒ ปีต่อมามารดามีสามีใหม่ชื่อนายกลับ อยู่บ้านลากซาย ตำบลเขาพังไกร อำเภอหัวไทร ทำให้เพลงบอกเขียนจำต้องออกจากวัด เพื่อตามไปอาศัยอยู่กับมารดา ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

ประวัติชีวิตของเพลงบอกเขียน เพชรคงทองในช่วงนี้ อาจารย์ประทีป เพชรคงทอง<sup>๑</sup> เป็นผู้เล่า และเรียบเรียงจากแถบบันทึกเสียงซึ่งเพลงบอกเขียนได้เล่าประวัติส่วนตัวไว้เป็นกลอนเพลงบอก เป็นอัตชีวประวัติว่าดังนี้

ผมมีความรู้สิบบันทึกแท้<sup>๒</sup>

เพื่อจะเก็บ<sup>๓</sup>สำนวนสงวนศิลป์

เขียนเกิดมาในโลกศิลป์

เที่ยวหากินมากกว่าห้าสิบปี



อาจารย์ประทีป เพชรคงทอง บุตรคนที่ ๓ ของเพลงบอกเขียน กับนางเที่ยง เพชรคงทอง ปัจจุบันรับราชการครูอยู่ที่โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติพระศรีนครินทร์ นครศรีธรรมราช อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ประวัติของคนเฒ่าใครจะเล่าถูก  
จึงให้ลูกอัดแท็บเก็บรักษา  
เราได้เกิดมาอยู่คู่โลกา  
เป็นเวลานานนมพอสสมควร  
เพื่อไม่ให้สูญสูญประวัติ  
ใครจะอัดต่อไว้ไม่สว่น  
ผมไม่กลัวเหลือความตามจำนวน  
เอาแต่ส่วนล้วนแต่สิ่งที่จริงใจ  
ทั้งส่วนชั่วส่วนดีชี้แกลง  
ไม่ได้แกล้งหยิบยกโกหกใส่  
ตั้งแต่ชั้นบรรพชนเป็นคนไทย  
สืบเชื้อโยยิตยาล้วนชานา

<sup>๑</sup> ประทีป เพชรคงทอง บุตรของเพลงบอกเขียน เพชรคงทอง ผู้ให้สัมภาษณ์ เมื่อ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๔

<sup>๒</sup> แท็บ คือ แถบบันทึกเสียง

<sup>๓</sup> เก็บ คือ เก็บ

พ่อเป็นนักเป่าปี่ที่เลิศล้ำ  
ชื่อนายคำเพชรคงชาวสงขลา  
ท่านเกิดจากครอบครัวบ้านหัวป่า<sup>๔</sup>  
แม่ชื่อว่าหนูอินทร์ถนอม<sup>๕</sup>  
เริ่มแต่งงานพิธีปีนดู  
ร่วมกินอยู่เป็นสุขสมโสมรส  
แรกอำเภอหัวไทรสมัยก่อน  
เพิ่งรื้อถอนมาตั้งจากพังไกร<sup>๖</sup>  
พ่อทุ่มเทกำลังเพื่อตั้งหลัก  
เป็นที่รักของแม่ยายไม่เหลวไหล  
การเป่าปี่มีโนราห์ชอบพาไป  
ว่างวันใดพ่อคำหยุดท่านา  
ได้ถูกชายคนแรกแปลกประหลาด  
มีปานพาดยาวไปตามไหล่ขวา  
ในปีขาลเดือนสิบสองจันทร์ทิวา  
ตรงยามพระออกบิณฑชะปาโต<sup>๗</sup>  
หมอบทายนายคำจะกำพริ้า  
เพราะเกิดมาต้องยามอะนาโล<sup>๘</sup>  
ได้หนึ่งขวบพ่อก็ตายวายชีโว  
ขาดร่มโพธิ์แรกเมื่อครั้งยังเยาว์เยาว์  
แม่ให้นามว่าเสียน ไม่พี้ยนผิด  
เพื่อให้ติดสกุลวงศ์พงศ์พ่อเขา  
นามสกุลเพชรคงตรงลำเนา  
ผมเพิ่งเอาทองเต็มเต็มไม่มี  
พอสิบขวบแม่เพิ่งให้เด็กชายเสียน  
เข้าเล่าเรียนหนังสือวัดเพื่อขจัดลี  
กับพระเที่ยงหลวงน้ำโปรดปรานี  
ครบสองปีเขียนอ่านชำนาญน้อย  
ท่านพ่อคงองค์หนึ่งด้วยช่วยฝึกหัด  
ตอนนั้นวัดทะเลปั้งตั้งใหม่ใหม่  
สอนบวกละฆาะสวดคัมภีร์  
ตามสมัยนิยมตามสมควร  
ค่อยบังเกิดนิสัยใจดี  
ศิลปินปักษีได้ขึ้นหลายส่วน

สวดหนังสือทำนองหนังฟังเสียงนวน  
ได้สัดส่วนจังหวะศิลป์  
ไปดูหนังที่ไหนใจจางจืด  
มาจับบทเป็นทำนองประลองศิลป์  
คนไปวัดไปวาเขาได้ยิน  
ให้ขนมกินแล้วใช้ว่าให้ฟัง  
ออกจากวัดหัดบอดไม่ได้  
หักกิ่งไม้ริมทางต่างรูปหนัง  
แสดงให้เห็นเขาวนแต่เยาว์ยัง  
แทบจะตั้งโรงหัดในวัดวา  
เริ่มชะตาพาลิ้นคลื่นชีวิต  
พรหมลิขิตชี้ขาดวาสนา  
เราไม่ต้องออกแรงแข่งชะตา  
ไม่เลือกว่าคนใดไปตามดวง  
รวมสองปีที่อยู่วัดจัดเจนวิทย์  
ผมเลยคิดกราบลาคุณน้ำหลวง  
ออกอยู่บ้านก็ไม่เหมือนเพื่อนทั้งปวง  
น้ำदार่วงอาบอกเพราะตงจน  
เด็กที่ไร้บิดาน่าสงสาร  
ต้องชมชานร่อนเร่ระเหระหน  
แม่ได้สามีใหม่วิสัยคน  
ยังไม่พ้นโลกก็ยังมีแฟน

<sup>๔</sup> บ้านหัวป่า ชื่อหมู่บ้าน อยู่ในเขตพื้นที่ตำบล  
ตะเครียะ อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา

<sup>๕</sup> นคร คือ นครศรีธรรมราช

<sup>๖</sup> พังไกร คือ ตำบลเขาพังไกร อำเภอหัวไทร  
ในปัจจุบัน เดิมทีเดียว ที่ว่าการอำเภอหัวไทร ตั้งอยู่ที่  
ตำบลเขาพังไกร เพิ่งจะย้ายมาตั้งอยู่ ณ ที่ปัจจุบัน เมื่อ  
พ.ศ. ๒๔๖๐

<sup>๗</sup> บิณฑชะปาโต คือ บิณฑบาตร

<sup>๘</sup> อะนาโล คือ อนาคต



บ้านศิลปิน เพลงบอกเขียน เพชรคงทอง ปัจจุบันตั้งอยู่ที่ บ้าน  
ลากชาย เลขที่ ๘๑ หมู่ที่ ๕ ตำบลเขาพังไกร อำเภอหัวไทร

ดังสุภายิตสอนสุนทรภู่  
ต้องหาคุ้มคุ้มตัวเป็นหัวแหวน  
แต่แรกอยู่ทะเลปั้งตั้งเดิมแดน  
แม่มีแฟนเป็นคู่อยู่ลากชาย<sup>๕</sup>

ชีวิตของเพลงบอกเขียน ณ บ้านลากชาย  
ตั้งแต่วัยเด็ก วัยรุ่น และวัยหนุ่ม เกี่ยวข้องอยู่กับ  
การทำนา การรับจ้างเลี้ยงวัวควาย และการได้มี  
ความสุขอยู่กับการฝึกหัดว่ากลอนหนึ่ง ว่ากลอน  
เพลงบอก โดยมีเพลงบอกปานบอด (ปาน ชี  
ช้าง) บรมครูเพลงบอกแห่งทุ่งเขาพังไกร เป็น  
อาจารย์ จนชำนาญถึงขั้นว่ากลอนเพลงบอกได้กับ  
ศิลปินเพลงบอกคณะอื่นๆ ได้ และส่งผลให้ชื่อ  
เสียงของเพลงบอกเขียน เป็นที่รู้จักของผู้คนโดย  
ทั่วไป ในเขตพื้นที่อำเภอหัวไทร ตั้งแต่เยาว์

ต่อมาเมื่อถึงวัยอุปสมบท เพลงบอกเขียน  
ได้ปฏิบัติตนเยี่ยงชายไทย ที่ยึดมั่นในพระพุทธ

ศาสนา โดยได้อุปสมบท ๑ พรรษา ณ วัดบูรณ  
วาส ตำบลเขาพังไกร อำเภอหัวไทร จังหวัด

<sup>๕</sup> บ้านลากชาย ปัจจุบันเป็นชื่อหมู่บ้าน อยู่ใน  
เขตพื้นที่ตำบลเขาพังไกร อำเภอหัวไทร นายเป คงอ้ม  
อายุ ๘๑ ปี (พ.ศ.๒๕๔๔) อยู่บ้านลากชาย เลขที่ ๘๑  
หมู่ที่ ๕ ตำบลเขาพังไกร อำเภอหัวไทร ได้ให้ผู้เขียน  
ฟัง เมื่อ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ ว่าที่ได้ชื่อว่า บ้านลากชาย  
เป็นเพราะมีที่มาดังนี้คือ แต่เดิมท้องถื่นนี้อยู่ห่างไกลจาก  
ชุมชนมีผู้คนมาอาศัยอยู่เพียงเจ้าครอบครัวเท่านั้น ที่นี้มี  
ปลาชุกชุมมาก วันหนึ่งคุณลุงผู้หนึ่งออกไปจับปลาใน  
หนองจนเพลิน เมื่อแหงนหน้าขึ้นมามองบนขอบหนอง  
เห็นซึ่งงูเดินมาเป็นโขลง ด้วยความตกใจข้างสุดขีด คุณลุง  
คนนั้นก็วิ่งหนีเอาตัวรอดจนผ้าหลุดลุ่ย จะหยุดนุ่งผ้าอยู่ที่  
กลัว เลยลากชายผ้าไปพลง วิ่งหนีข้างไปพลง ขาวนี้เล่า  
ลือกันไปทั่ว จนผู้คนภายในท้องถื่นนี้ต่างพากันให้ชื่อท้อง  
ถื่นนี้ว่า บ้านลากชาย ดังนั้นชื่อบ้านลากชายจึงมีที่มาจาก  
การวิ่งลากชายผ้าหนีข้าง ไม่ใช่มีที่มาจากคนที่ผู้หญิงลาก  
ผู้ชาย เหมือนอย่างที่เขเล่าลือกันมาแต่อย่างใด

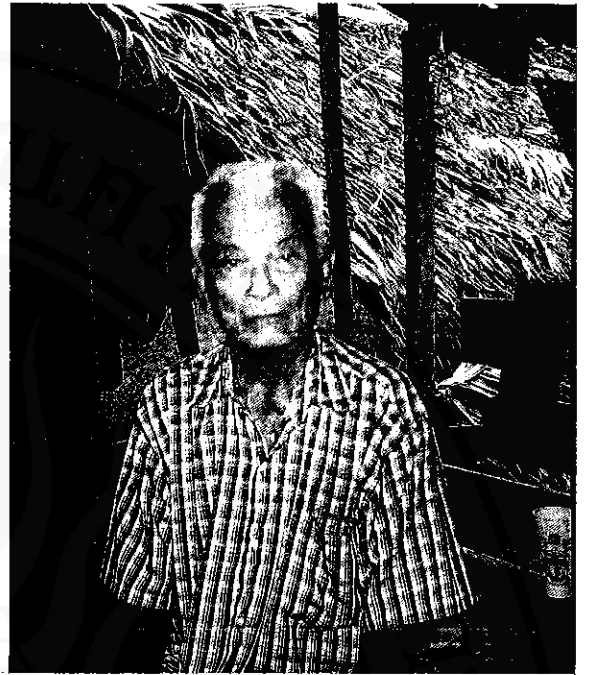
นครศรีธรรมราช หลังจากได้ลาสิกขาบทแล้วก็  
กลับมาประกอบอาชีพช่วยเหลือพ่อแม่ทำนา และ  
ได้แต่งงานอยู่กินกับนางเหียง ตั้งครอบครัวอยู่บ้าน  
ลากชาย ตำบลเขาพังไกร อำเภอหัวไทร จังหวัด  
นครศรีธรรมราช มีบุตร-ธิดา รวม ๘ คนคือ

๑. นางผ่อง ธรรมเสน
๒. นางผิว ไข่แก้ว
๓. นายประทีป เพชรคงทอง
๔. นางสาวผลดี เพชรคงทอง
๕. นางนงเยาว์ ไหมเยี่ยม
๖. นายนิเวศน์ เพชรคงทอง
๗. นายรวมพงศ์ เพชรคงทอง
๘. นายคำแหง เพชรคงทอง

นางเหียง เพชรคงทอง<sup>๑๑</sup> เล่าว่า แต่งงาน  
กับเพลงบอกเถียน เมื่ออายุ ๒๐ ปี (ปัจจุบันอายุ  
๘๑ ปี) ก่อนแต่งงานเพลงบอกเถียนเป็นเพลงบอก  
ที่มีชื่อเสียงแล้ว เมื่อมาแต่งงานอยู่กินกันก็ช่วยกัน  
ทำมาหากินด้วยการทำนาบ้าง ว่าเพลงบอกบ้าง  
อาชีพทั้งสองอย่างนี้ช่วยเลี้ยงครอบครัวได้ไม่เดือด  
ร้อน โดยเฉพาะการว่าเพลงบอกมีส่วนสำคัญที่  
สามารถทำให้มีรายได้ส่งลูกๆ ให้เรียนหนังสือได้

ในวงการศิลปินเพลงบอก เพลงบอกเถียน  
เพชรคงทอง เป็นศิลปินเพลงบอกคนหนึ่งที่เคย  
ศิลปินต่างยกย่องว่า เป็นศิลปินชั้นแนวหน้า เป็น  
ศิลปินเพลงบอกที่มีเขว่นปัญญา ปฏิภาณ ไหว  
พริบตี มีความจำเป็นเลิศ และถืลากลอนพริ้ง  
ไพเราะ ทั้งถ้อยคำ สัมผัสและความหมาย

<sup>๑๑</sup> นางเหียง เพชรคงทอง ภรรยาเพลงบอกเถียน เพชร  
คงทอง ให้สัมภาษณ์ ณ บ้านลากชาย เลขที่ ๘๑ หมู่ที่  
๕ ตำบลเขาพังไกร อำเภอหัวไทร เมื่อ ๑๑ ตุลาคม  
๒๕๔๔



นายเป่ คงอ๋ิม วิทยากรผู้บอกข้อมูลประวัติบ้านลากชาย  
ปัจจุบันอายุ ๘๑ ปี อยู่บ้านลากชาย เลขที่ ๘๑ หมู่ที่ ๕ ตำบล  
เขาพังไกร อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช



นางเหียง เพชรคงทอง ภรรยาผู้ชีวิตคนเดียวของเพลงบอกเถียน  
เพชรคงทอง ปัจจุบัน (๒๕๔๔) อายุ ๘๑ ปี

กรณีตัวอย่างที่ชี้ให้เห็นถึงความเป็นศิลปิน  
ชั้นแนวหน้าเช่นเคยได้ได้เพลงบอกกับศิลปินเพลง  
บอกหลายคณะ เช่น เพลงบอกเข้ม ธรรมเสน  
อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา เดิมเคยเป็นศิษย์  
อาจารย์เดียวกันและเป็นชาวหัวไทร เพลงบอก  
ช่วย บ้านตรงเตรียม อำเภอหัวไทร เพลงบอก  
สร้อย เสียงเสนาะ (สร้อย คำแจ่ม) บ้านหนอง  
หม้อ อำเภอเชียรใหญ่ เพลงบอกยกย่อง บ้าน  
หัวป่า อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา และเคยได้  
เพลงกับเพลงบอกแมน บ้านวังวัว ที่สนามหน้า  
เมือง นครศรีธรรมราช ได้รับรางวัลเหรียญทอง<sup>๑๑</sup>  
ยิ่งไปกว่านั้นยังมีหลักฐานสำคัญอีกชิ้นหนึ่ง ซึ่ง  
เป็นคุณูปการต่อวงการศึกษาค้นคว้า การได้กลอน  
เพลงบอกครั้งสำคัญและยิ่งใหญ่ของศิลปินเพลง  
บอกแห่งลุ่มน้ำปากพนัง เมื่อหลายทศวรรษที่ผ่านมา  
คือ กลอนเพลงบอกตอบโต้ระหว่าง ปานบอด  
กับรอดหลอ ผู้จดจำบันทึกและถ่ายทอดมุขปาฐะ  
ปฏิภาณของศิลปินชั้นครูทั้งสองท่านไว้ เป็นลาย  
ลักษณ์อักษร โดยถ่ายทอดออกมาจากความทรงจำ  
ให้พวกเราได้ศึกษากันจนทุกวันนี้ เขาคือ “นาย  
กัตัญญู” และ “นายกัตัญญู ผู้นี้ ก็ไม่ใช่ใครที่  
ไหน หากแต่เป็นเพลงบอกเขียน เพชรคงทองนั้น  
เอง”<sup>๑๒</sup>

ส่วนลีลากลอนพริ้งไพเราะ ทั้งถ้อยคำ  
สัมผัสและความหมายนั้น ปรากฏให้เห็นเด่นชัด  
และสม่ำเสมอ ทั้งที่เป็นกลอนตลาดและกลอน  
เพลงบอก ดังเช่น

#### กลอนตลาด

“กัตัญญูผู้คิดประดิษฐ์สาร  
ขึ้นให้อ่านเทียบลองกับของใหม่  
ใช้ต้องการแต่จะค้าหากำไร  
ทั้งเป็นไปเพื่อเกียรติชั้นบรรพชน  
ทั้งบ้านเกิดเมืองนอนนครด้วย  
ไม่หวังรวยในรายที่ได้ผล

จะเป็นทางให้เหล่าเยาวชน  
รู้ว่าคนสมัยก่อนกลอนคนดี  
เขาสามารถวางไว้ลายบัณฑิต  
ประดับติดสุธาของอย่างพองศรี  
เกียรติประวัติหนึ่งปานพยานมี  
สืบในที่ทุกแห่งคงแจ้งความ”

“จึงคิดค้นต้นฉบับศัพท์เพลงบอก  
คนบ้านนอกฟังสนุกกันทุกแห่ง  
เอาคำเพลงบอกดีมาชี้แจง  
คนบางแห่งยังไม่เคยได้เคยชม  
คือ “นายรอด” ยอดชำนาญ “ปาน” และ “เนตร”  
ชั้นพิเศษทั้งสามล้วนงามสม  
ลีลากลอนอ่อนนวลชวนให้ชม  
ปากก็คมเพื่อนก็ขามทั้งสามนาย”

๗๑

<sup>๑๑</sup> เทพ เศษสุวรรณ ของดีหัวไทร หน้า ๑๓๖

<sup>๑๒</sup> นายกัตัญญู ชิวประวัติของหนังปานบอด ที่  
ข้างและกลอนเพลงบอกเมื่อครั้งประชันกับนายรอดหลอ  
ศูนย์อาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง กองอำนวยการรักษา  
ความมั่นคงภายในจังหวัดนครศรีธรรมราช

## กลอนเพลงบอก

“วัดท่าโพธิ์เป็นวัด  
ที่ติดอยู่ในประวัติศาสตร์  
เพราะเป็นที่พำนักของนักปราชญ์  
ท่านผู้ฉลาดใหญ่

ใครเป็นศิษย์ของวัดท่าโพธิ์  
รู้ดีกว่ามันโก๋ขึ้นเกลือใจ  
เพราะท่านผู้ใหญ่ว่าเคยยกย่อง  
รับรองตลอดมา

อันความดีของท่าน  
เจ้าคุณนั้นที่สร้างไว้  
ยังมีมากมายอยู่ในวัด  
นำโสมมนัสสา

เช่น โรงเรียนประจำจังหวัด  
ท่านเป็นผู้จัดสร้างมา  
เช่น เบนจุมทุกวันนี่  
เดิมมีชื่อขึ้นที่ท่าโพธิ์

เป็นแหล่งหลักอันศักดิ์สิทธิ์  
เป็นที่ผลิตคนดี  
แล้วอวาสนี้ถ้าเปรียบทั่วจังหวัด  
เป็นวัดอาวสุโต

คำพังเพยเขาเคยพูดไว้  
ว่าใครอยากเป็นนายต้องอยู่ท่าโพธิ์  
เป็นที่โชว์ผลงาน  
เรื่องด้านผลิตคน”

ฯลฯ

ความสามารถโดดเด่นทางด้านกาพย์กลอน  
โดยเฉพาะกลอนเพลงบอกของเพลงบอกเขียน  
เพชรคงทอง ส่งผลให้ท่านได้รับเกียรติอันสูงส่ง  
ในวงการศิลป์เพลงบอก เพลงบอกเขียน จึงเป็น  
เพลงบอกอาชีพชั้นครู เป็นขวัญใจของนักเลงเพลง  
บอก ที่มีศิษยานุศิษย์เป็นจำนวนมาก นักวิชาการก็  
ให้เกียรติยกย่องและเชื้อเชิญไปว่าเพลงบอกใน  
โอกาสต่างๆทั้งในจังหวัดและต่างจังหวัดอยู่เสมอๆ

นักศึกษาจากสถาบันต่างๆ ก็พากันมาสัมภาษณ์และ  
ขอบทกลอนไปใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษา ศิลปิน  
เพลงบอก หนังสือตะลุง โนรา ตลอดจนนักจัดรายการ  
ต่างได้นำเอาบทกลอนของเพลงบอกเขียนไป  
ใช้ในรูปลักษณะต่างๆ อย่างกว้างขวาง <sup>๑๑</sup>

เพลงบอกเขียน เพชรคงทอง เป็นศิลปิน  
เพลงบอกมืออาชีพตลอดชีวิต ที่ช่างคิด ช่างเขียน  
สร้างสรรค์ผลงานกาพย์กลอนใหม่ๆ อยู่เสมอ เมื่อ  
ท่านถึงแก่กรรมในวัยชรา ขณะอายุได้ ๗๘ ปี  
เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๕ ด้วยโรคมะเร็งกระเพาะอาหาร  
นับถึงวันนี้เป็นเวลาเกือบ ๑๐ ปีแล้วก็ตาม แต่  
เกียรติประวัติของท่านยังคงอยู่คู่วงการศิลป์สืบมา  
กระทั่งปัจจุบัน

สมเชื้อ เวชสุวรรณ <sup>๑๒</sup> ได้สรุป “วาระ  
สุดท้ายแห่งชีวิต” ของเพลงบอกเขียน เพชรคง  
ทองไว้ดังนี้

“โดยทั่วไปแล้วเขียน เพชรคงทอง จะเป็น  
ผู้ที่มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง นางผิว ไข่แก้ว <sup>๑๓</sup>  
เล่าว่า เท่าที่จำได้บิดาไม่เคยป่วยไข้เหมือนคนอื่น  
หรือผู้สูงอายุโดยทั่วไป จะไม่เป็นภาระในการเลี้ยง  
ดูของบุตรเลย เมื่อต้นเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๕  
บิดาได้ป่วยเป็นโรคมะเร็งในกระเพาะอาหาร จึง  
ได้นำตัวเข้ารับการรักษาพยาบาล ที่โรงพยาบาล

<sup>๑๑</sup> ประทีป เพชรคงทอง ผู้ให้สัมภาษณ์ เมื่อ  
๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๔

<sup>๑๒</sup> สมเชื้อ เวชสุวรรณ ศึกษาประวัติชีวิตและ  
ผลงานวรรณกรรมของเขียน เพชรคงทอง ปรินญา  
นิพนธ์ การศึกษา มหาวิทยาลัยวิชาเอกภาษาไทย  
มหาวิทยาลัยทักษิณ ๒๕๔๒ หน้า ๔๑ - ๔๒.

<sup>๑๓</sup> ผิว ไข่แก้ว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สมเชื้อ เวช  
สุวรรณ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ ๘๐/๒ หมู่ที่ ๕  
ตำบลเขาพังไกร อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช  
เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๑



ท้าวพระ รูปเคารพและเครื่องบูชา  
ณ บ้านศิลปินเพลงบอกลีลาในปัจจุบัน

สงขลานครินทร์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา  
จากนั้นจึงกลับมาพักฟื้นที่บ้าน แต่อาการไม่ดีขึ้น  
กลับยิ่งทรุดหนักลงไปอีก ทางบ้านจึงได้นำตัวเข้า  
รับการรักษาที่โรงพยาบาลรามาริบัติ กรุงเทพฯ  
เพื่อเข้ารับการผ่าตัด หลังจากเข้ารับการผ่าตัดแล้ว  
อาการก็ดีขึ้นตามลำดับ จึงได้เดินทางกลับมาพัก  
ผ่อนที่บ้านเดิมอีกครั้งหนึ่ง พักอยู่ได้ประมาณหนึ่ง  
เดือนก็ต้องนำส่งโรงพยาบาลประจำอำเภอหัวไทร  
อาการป่วยในครั้งนี้จะหนักกว่าครั้งก่อนๆ เนื่อง  
จากไม่สามารถรับประทานอาหารได้และอาการ  
ทรุดหนักลงเรื่อยๆ เฝียน เพชรคงทอง จึงได้บอก  
ให้ภรรยาและลูกๆ นำกลับบ้าน เพราะท่านรู้ตัวเอง  
ว่าถึงจะทำการรักษาอย่างไรก็คงไม่หาย จึงอยากจะ  
กลับมาพักที่บ้านเป็นครั้งสุดท้าย ลูกๆ ทนการขอ  
ร้องของบิดาไม่ได้จึงนำกลับบ้าน หลังจากนั้นอีก  
ประมาณ ๑๐ วัน เฝียน เพชรคงทองก็ได้ถึงแก่  
กรรมเมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ รวมอายุ  
ได้ ๗๘ ปี

การจากไปอย่างไม่มีวันกลับของเฝียน  
เพชรคงทอง สร้างความโศกสลดให้แก่ภรรยา  
บุตร ญาติสนิท ลูกศิษย์ ตลอดจนเพื่อนบ้าน  
และบุคคลที่รู้จักโดยทั่วไปเป็นอย่างมาก ทั้งนี้  
เพราะเฝียน เพชรคงทองเป็นบุคคลผู้หนึ่งที่ได้  
บำเพ็ญประโยชน์และอุทิศตนเพื่อส่วนรวมมา  
โดยตลอด จึงเป็นบุคคลหนึ่งที่ควรแก่การได้รับ  
การยกย่องว่าเป็น “ปูชนียบุคคล” แม้ว่าท่านจาก  
ไปเป็นเวลาหลายปีแล้วก็ตาม ด้วยคุณความดีที่  
ท่านได้สร้างสมไว้ ความสามารถเฉพาะตัวทาง  
ด้านศิลปะการแสดงพื้นบ้านประเภทเพลงบอกลีลา  
และผลงานทางด้านวรรณกรรมเท่าที่ปรากฏยังคง  
ประทับอยู่ในความทรงจำและความรู้สึกที่ดี  
ของบุคคลโดยทั่วไปอยู่ตราบนานเท่าทุกวันนี้”



## ดาสี

น้ำตาลอมอิมน้ำ	ดินนา
หยาดเหงื่อพ่อชินชา	แดดเช้า
รอยไถ่ยาเหยียบมา	คราวปู – ทวดเฮย
ข้าวห่อน้ำพริกเคี้ยว	อิมห้องถึงหลาน
เทาขาวสีเทือกเข้	นาดำ
หลังแม่ผู้ฝนพรำ	แดดเปรี้ยว
ถูกเอ๋ยแค่ข้าวกำ	มือหนึ่ง
เกิดก่อนเม็ดเลือดเลี้ยง	เติบกล้าหลากหลาย
ขาบเขียวเรียวยอดข้าว	ระเริงลม
ป่าคเหงื่อหยดป้อนนม	ลูกน้อย
ซ่อนยิ้มสัง โคลนคม	ถึงขอบ – ฟ้าเส
วอนช่วยเดือนเมฆย้อย	หลังน้ำมนต์สวรรค์
เหลืองทองห้องทุ่งกว้าง	พราวไสว
เก็บเกี่ยวรวมเกลียวใจ	พี่น้อง
หวังสุขซ่อนซุกใน	รวงทิพย์
เมล็ดหนึ่งจึงปกป้อง	ห่อนให้ตกหาย
กรอบแดงแห้งซีดเศร้า	ซากซัง
คือสิ่งเดือนความหวัง	พรวงนี้
ขาแขนลูกเมียยัง	มีอยู่
เรงนวดเรงปลดหนี้	หมดสิ้นทำไฉน
ดำหมองมีดหม่นกว้าง	คว้นไฟ
ไถแอกผูกก่อนไป	ยิ่งท้อ
ชีวิตทุ่งนาไทย	จนยาก
มือสั่นขอดก้นหม้อ	แสบห้องใครเห็น

เสารวัน จะนู

ข้างกลางประชานุกูล ข้างกลาง นครศรีธรรมราช